C/2024/6863

2024.11.28.

# Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleménye

# Hidrogén – infrastruktúra, fejlesztési szükségletek, finanszírozás, felhasználás és korlátok

## (saját kezdeményezésű vélemény)

(C/2024/6863)

Előadó: **Thomas KATTNIG**

| | |
|---|---|
| Tanácsadó: | Joel TÖLGYES (a II. Csoporthoz tartozó előadó felkérésére) |
| Közgyűlési határozat: | 2024.1.18. |
| Jogalap: | eljárási szabályzat 52. cikk (2) bekezdés |
| Illetékes szekció: | „Közlekedés, energia, infrastruktúra és információs társadalom” szekció |
| Elfogadás a szekcióülésen: | 2024.7.18. |
| Elfogadás a plenáris ülésen: | 2024.9.18. |
| Plenáris ülésszak száma: | 590. |
| A szavazás eredménye: (mellette/ ellene/tartózkodott) | 171/0/2 |

## 1. Következtetések és ajánlások

1.1. Az EGSZB elismeri a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogén gyors bevezetésének fontosságát a jövőbeli energiarendszer, valamint az EU társadalmi és gazdasági jólléte szempontjából, beleértve a más gazdasági régiókkal való versenyképességét is. A kereslet és a kínálat megteremtésével, valamint az infrastruktúra létrehozásával kapcsolatos jelentős kihívások miatt a hidrogént első lépésben a nehezen villamosítható ágazatokban és energiatárolási eszközként kell használni.

1.2. Az uniós éghajlat-politikai célok fényében és az Európai Hidrogénbank finanszírozási kritériumaival összhangban elsődlegesen az Európai Bizottság (EU) 2023/1184 felhatalmazáson alapuló rendeletében ([1]) meghatározott megújuló hidrogén részesülhet közfinanszírozásban. Az EGSZB azonban elismeri, hogy – különösen az átmeneti időszakban – a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogén és gázok egyéb formáit is alkalmazni kell, amint azt a hidrogén- és a dekarbonizált gázpiacra vonatkozó csomag meghatározza.

1.3. Az ökológiai kritériumok biztosítása mellett a tanúsítási rendszereknek szociális normákat is garantálniuk kell. E normáknak magukban kell foglalniuk a tisztességes és biztonságos munkafeltételeket, valamint a munkavállalói, szociális és szakszervezeti jogok tiszteletben tartását. Egy központi uniós szerv által létrehozott tanúsítási és ellenőrzési rendszereket kell alkalmazni, és azokat nem helyettesítheti a vállalatok önkéntes tanúsítási rendszerekben való részvétele.

1.4. Az EGSZB elismeri, hogy a csővezeték-infrastruktúra fontos szerepet játszik a megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogén gyors bevezetése szempontjából. Mivel a szállító infrastruktúra kiépítése jelentős költségekkel jár, az EGSZB hangsúlyozza az erőforrások hatékony elosztásának fontosságát. Ehhez intelligens és integrált tervezésre van szükség – többek között határokon átnyúlóan is –, valamint olyan szabályozási rendszerre, amely lehetővé teszi a szükséges infrastrukturális beruházásokat, ugyanakkor előmozdítja az energiarendszer egészének környezeti fenntarthatóságát és védi a rendszerhasználókat a túl magas hálózati díjaktól.

([1]) A Bizottság (EU) 2023/1184 felhatalmazáson alapuló rendelete (2023. február 10.) az (EU) 2018/2001 európai parlamenti és tanácsi irányelvnek a nem biológiai eredetű, folyékony vagy gáznemű, megújuló energiaforrásokból származó közlekedési célú üzemanyagok előállítására vonatkozóan részletes szabályokat meghatározó uniós módszertan létrehozásával történő kiegészítéséről (HL L 157., 2023.6.20., 11. o.).

1.5. Az EGSZB elismeri, hogy a know-how és a képzett munkavállalók tekintetében szinergiákat kínálhat, ha a gázhálózat-üzemeltetők számára lehetővé teszik a hidrogénhálózatok üzemeltetését. Ez azonban azt jelenti, hogy a meglévő munkavállalóknak megfelelő képzésben kell részesülniük, a munkaerőt pedig jó munkafeltételek biztosításával meg kell őrizni. A hálózatüzemeltetőkre nézve például kötelezővé kell tenni a szokásos kollektív szerződéseket, a szakképzett munkaerő vonzása érdekében pedig javítani kell a munkafeltételeket. Az EGSZB hatékony és meggyőző szociális párbeszédet szorgalmaz a gázágazatban mind európai, mind nemzeti szinten.

1.6. Mivel az energiarendszer dekarbonizációja és a gázhálózat ezt követő csökkenő használata miatt emelkednek a gázhálózati díjak, mindenképpen el kell kerülni, hogy további terhek keletkezzenek a hidrogénhálózatok gázhálózat-használók általi keresztfinanszírozása formájában. Ez különösen azért fontos, mert a hidrogénhálózati infrastruktúra jövőbeli használói (azaz bizonyos ipari ágazatok) jelentősen eltérnek a gázhálózat jelenlegi használóitól (ipar, kkv-k és háztartások). Ezért fontos, hogy a lehető legszélesebb körben alkalmazzák a „felhasználó fizet” elvet, ennélfogva pedig biztosítsák, hogy a hidrogéninfrastruktúrát elsősorban ezen infrastruktúra használói finanszírozzák, köztük azok, akik megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogént táplálnak be a hálózatba.

1.7. A kormányzati finanszírozás – különösen a hidrogéninfrastruktúra kiépítésének korai szakaszában – a hálózati díjakon keresztül kiegészítheti a „felhasználó fizet” elven alapuló finanszírozást. Pontosabban a kormányzati finanszírozás segíthet a hálózati költségek időbeli elosztásában. Fontos azonban, hogy az ilyen finanszírozás megfelelő szintű legyen, költség-haszon megfontolásokon alapuljon, és a „felhasználó fizet” elv nagymértékben érvényesüljön. A későbbi rendszerhasználóknak megfelelő részt kell vállalniuk az infrastruktúrafejlesztési költségekből. Kerülni kell az olyan pénzügyi eszközöket, amelyek ahhoz vezetnek, hogy a közszektor túlzott kockázatokat visel, a gázhálózati infrastruktúra használatából származó nyereséget ellenben privatizálják. Emellett a közös európai érdeket szolgáló csővezetékeket – legalább részben – közös pénzügyi erőforrásokból kell finanszírozni. A támogatást, mint a közös érdekű projektek listáján keresztül jelenleg nyújtott támogatást ezért ki kell terjeszteni. Mindenesetre az állami pénzügyi támogatást szociális-ökológiai feltételekhez kell kötni.

## 2. **Háttér-információk**

2.1. Az (EU) 2023/1184 felhatalmazáson alapuló európai bizottsági rendeletben, valamint a hidrogén- és a dekarbonizált gázpiacra vonatkozó csomagban meghatározottak szerinti megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogént a villamosítás mellett bizonyos mértékig más célra is kell majd használni. Ez igaz például a nehezen villamosítható termelési folyamatokra, ahol termelési tényezőként megújuló és alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogénre van szükség, többek között az acéliparban, a vegyiparban és a cementiparban, továbbá a légiközlekedési, a nehézteher-szállítási és a tengeri közlekedési ágazatban használt fenntartható üzemanyagokra. A jelenlegi helyzetben a villamosenergia-ágazat megújuló energiaforrásokon alapuló villamosenergia-termelésre való átállítása is szükségessé teszi a megújuló hidrogén használatát. Végtére is, mivel a megújuló energiaforrásokon alapuló villamosenergia-termelés ingadozó, a megújuló hidrogén szerepet játszhat a szezonális villamosenergia-tárolásban.

2.2. Az energiarendszeren belüli ellátásbiztonság, a termeléssel kapcsolatos döntések és a helyválasztás, ennélfogva pedig a munkahelyek olyan tényezők, amelyek mindegyike az európai termelés és elosztás felfutásának sikerétől függ. E tekintetben az EGSZB megemlíti az „*Úton az Európai Hidrogénbank felé*” című véleményét is.

2.3. A hidrogén felhasználásának fokozása a kínálati és keresleti oldalon egyaránt számos bizonytalansággal jár. E bizonytalanságok kölcsönösen függnek egymástól, és nemcsak az Unión belül, hanem világszerte is fennállnak. 2050-re a globális telepített elektrolízis-kapacitást a jelenlegi telepített kapacitás 6 000–8 000-szeresére kell növelni, ugyanakkor a megújuló energiaforrásokon alapuló villamosenergia-termelési kapacitásnak tízszeresére kell növekednie.

2.4. A hidrogénbehozatal az egyes harmadik országoktól való függőség elkerülésének lehetőségével, a munka- és a termelési feltételekkel, valamint az ezen országok energiabiztonságára gyakorolt hatással kapcsolatban is kérdéseket vet fel.

2.5. A legnagyobb hidrogéntermelési potenciállal rendelkező régiók és a legnagyobb hidrogénkereslettel rendelkező régiók különböznek egymástól. Ennélfogva a hidrogénkínálat (beleértve a behozatalt is) és a hidrogén iránti kereslet egyaránt nagymértékben függ a jövőbeli hidrogéninfrastruktúrától. Az Unión belül a hidrogénhálózatokon keresztüli szállítás van túlsúlyban, amihez szükség lehet a meglévő gázvezetékek hidrogénszállításra való átalakítására vagy új csővezetékek építésére is. Az EGSZB a TEN/823. sz. véleményében rámutatott a határokon átnyúló energetikai infrastruktúra fontosságára. Ezenkívül a kereslet és a kínálat a termelés és a felhasználás ideje tekintetében is eltérhet. A hidrogéninfrastruktúra kiépítésének ezért a tároló létesítmények létrehozására is ki kell terjednie.

2.6. Az energetikai infrastruktúrát jelenleg gyakran felhasználói díjakból finanszírozzák. A belső gázpiaci csomagról szóló háromoldalú megállapodás ([2]) szerint a jövőben a hidrogénhálózatok esetében is ez lesz a helyzet: a beruházási, üzemeltetési és karbantartási költségeket a rendszerhasználók fogják fedezni. E finanszírozási forma előnye tehát az, hogy megfelelő kialakítás esetén a tényleges használatot tükrözi.

2.7. Problémák merülnek azonban fel a hidrogénhálózatok finanszírozási költségeinek időbeli eloszlásával kapcsolatban. Kezdetben néhány felhasználó magas költségekkel fog szembesülni, ami nem biztosít kedvező feltételeket a hidrogéntermelés és -felhasználás elterjedéséhez.

2.8. Emellett a zöld átállásba történő beruházások, például az energetikai infrastruktúrába vagy az elektrolizátorokba történő beruházások jelenleg nehéz körülményekkel szembesülnek. Mivel a központi bankok az infláció emelkedésére reagálva növelték a kamatlábakat, a tőkeköltségek növekedtek.

2.9. Legutóbbi jelentésében az Európai Számvevőszék ([3]) rámutat arra, hogy az Európai Bizottságnak a megújuló hidrogén előállítására és használatára vonatkozó, 2030-ig elérendő céljai túlságosan ambiciózusak. A Számvevőszék arra kéri az Európai Bizottságot, hogy aktualizálja hidrogénstratégiáját, és konkrétan a következőket ajánlja: a valós helyzet vizsgálatát követően hozzanak stratégiai döntéseket arról, milyen irányban érdemes előrehaladni új stratégiai függőségek létrehozása nélkül; határozzanak meg uniós ütemtervet és kövessék nyomon az elért haladást; gyűjtsenek megbízható tagállami finanszírozási adatokat, és ezek alapján értékeljék az uniós finanszírozási rendszerek megfelelőségét; kövessék nyomon a tagállami engedélyezési eljárásokat; és hozzanak egyértelmű döntést a hidrogéniparra irányuló támogatási és koordinációs intézkedésekről. Az EGSZB üdvözli a jelentést, amelyben a hidrogénpiac létrehozásával kapcsolatos gondolatainak igazolását látja. A teljes értékláncot meg kell erősíteni, és biztosítani kell a szükséges beruházásokat. Emellett a hidrogént azokban az ágazatokban kell prioritásként kezelni, ahol a legsürgetőbb szükség van rá, mivel nem fog rendelkezésre állni annyi hidrogén, mint amennyit az Európai Bizottság eredetileg várt.

## 3. **Általános megjegyzések**

3.1. Az EGSZB véleménye szerint rendkívül fontos a hidrogén gyors bevezetése. Ennek lehetővé tétele érdekében fokozni kell az elektrolizátorok gyártását, ki kell építeni a szükséges tiszta villamosenergia-termelést, megfelelő infrastruktúrára van szükség, biztosítani kell a kapcsolódó költségek méltányos elosztását és a pénzügyi erőforrások – valamint maga a hidrogén – hatékony felhasználását.

3.2. A korlátozott rendelkezésre állás, valamint a kereslet és a kínálat megteremtésével és az infrastruktúra létrehozásával kapcsolatos, már most is jelentős kihívások miatt költség- és erőforrás-hatékony megközelítésre lesz szükség. Ez azt jelenti, hogy a hidrogént első lépésben főként a nehezen villamosítható területeken kell használni.

3.3. Az EGSZB úgy véli, hogy az éghajlat-politikai célok elérése érdekében a felhasznált hidrogénnek elsősorban az (EU) 2023/1184 felhatalmazáson alapuló bizottsági rendeletben, valamint a hidrogén- és a dekarbonizált gázpiacról szóló csomagban meghatározottak szerinti megújuló hidrogénnek kell lennie. Az EGSZB ugyanakkor elismeri, hogy az alacsony szén-dioxid-kibocsátású hidrogén más eljárásokkal is előállítható, és ezeket alkalmazni is kell majd az átmeneti szakaszban, amikor is a kereslet nagy valószínűséggel meg fogja haladni a kínálatot. Az EGSZB ezért ösztönzi az egyéb alacsony szén-dioxid-kibocsátású előállítási folyamatok állami finanszírozásának vizsgálatát a szóban forgó időszakban. Közfinanszírozás mindenesetre csak olyan előállítási folyamatok számára nyújtható, amelyeknek teljes kibocsátásintenzitása (beleértve a közvetett kibocsátásokat is) összeegyeztethető a zöldhidrogén-előállítással. Mivel a jövőbeli hidrogénkeresletet részben importból fogják fedezni, a megújuló hidrogén priorizálását az importált hidrogénre is ki kell terjeszteni.

3.4. Az EGSZB úgy véli, hogy a hidrogén behozatalakor és az ehhez szükséges megállapodások harmadik országokkal való megkötésekor tiszteletben kell tartani az európai értékeket. Helyi szinten tisztességes és biztonságos munkafeltételeket kell biztosítani, valamint garantálni kell a munkavállalói, szociális és szakszervezeti jogok tiszteletben tartását. Ezenkívül számolni kell a földrajzi adottságokkal (pl. egy-egy ország termelési és exportlehetőségeivel és -kapacitásával) és a stratégiai autonómiával kapcsolatos uniós célokkal is.

([2]) Lásd a belső gázpiacról szóló rendeletre vonatkozó ideiglenes megállapodást és a belső gázpiacról szóló irányelvre vonatkozó ideiglenes megállapodást.

([3]) *Az Unió megújuló hidrogénnel kapcsolatos iparpolitikája: A jogi keretet nagyrészt elfogadták – ideje valós körülmények között értékelni az alkalmazást*, az Európai Számvevőszék 11/2024. sz. különjelentése.

3.5. A hidrogén tekintetében az éghajlat-, környezet- és munkavállalói védelmi normák érvényesítésének egyik módja a hidrogénre vonatkozó célzott szociális-ökológiai származási garanciák bevezetése lehetne. Fontos, hogy az ilyen garanciák kötelező követelményeket tartalmazzanak a visszaélések elkerülése és annak biztosítása érdekében, hogy a „megújulóként" tanúsított hidrogén valóban megfeleljen a meghatározandó szociális és ökológiai kritériumoknak. Jóllehet a harmadik megújulóenergia-irányelv jelenleg egyértelmű szabályokat tartalmaz a megújuló hidrogén osztályozását illetően, az importra vonatkozó eljárás még mindig nem egyértelmű. Az EGSZB fontosnak tartja, hogy a származási garanciák tükrözzék, hogy a hidrogén előállítására ténylegesen megújuló energiaforrásokból előállított villamos energiát használnak, hogy a villamosenergia-termelés és a hidrogéntermelés térben és időben egymáshoz közel valósuljon meg, valamint hogy a megújuló energiaforrásokból előállított villamos energia egyéb alkalmazási területei ne szoruljanak ki. Az EGSZB úgy véli, hogy az Uniónak a lehetőségekhez mérten egyértelmű, egységes szabályokkal kell élen járnia ahhoz, hogy világszinten vezető szerephez jusson. A behozatal esetében is egy központi európai szerv által létrehozott tanúsítási és ellenőrzési rendszereket kell alkalmazni, és azokat nem helyettesítheti a vállalatok önkéntes tanúsítási rendszerekben való részvétele.

3.6. A hidrogén a jövőbeli villamosenergia-rendszer stabilizálásában is fontos szerepet fog játszani. A megújuló energiaforrásokon alapuló villamosenergia-termelés az időjárástól és évszakoktól függően gyakran villamosenergia-többlethez vezet, ilyen esetekben azonban a hidrogén tárolásra is felhasználható. Emellett a hidrogéntermelés a villamosenergia-hálózat stabilizálásához is használható, miként arra az EGSZB a TEN/827. sz. véleményében is rámutatott. Ez csökkentheti a villamosenergia-hálózat bővítésének szükségességét, valamint a bővítés költségeit.

3.7. A meglévő gázhálózati infrastruktúra átalakítása és a hidrogéninfrastruktúra bővítése jelentős beruházási költségekkel jár. A gazdasági költségek minimalizálása érdekében költség- és erőforrás-hatékony megközelítést kell alkalmazni. Ehhez intelligens és integrált tervezésre lesz szükség, határokon átnyúlóan is (lásd a TEN/823. sz. véleményt); az ilyen tervezést össze kell hangolni más releváns stratégiai tervekkel, például az ipari dekarbonizációs stratégiákkal és az energiaközpontú várostervezéssel, és az ilyen tervezéssel kapcsolatban minden esetben költség-haszon elemzést kell végezni.

3.8. Az EGSZB a hidrogéninfrastruktúra – többek között az elektrolizátorok és a megnövelt termelési kapacitások – kiépítése elfogadottságának növelése szempontjából kiemeli a tényleges polgári részvétel fontosságát, miként arra a TEN/827. sz. véleményében is rámutatott.

3.9. A villamosenergia- és a gázhálózatokhoz hasonlóan a hidrogénhálózatok is természetes monopóliumot képeznek, monopolhelyzetet biztosítva a hálózatüzemeltetők számára, ami lehetővé teszi számukra, hogy túl magas felhasználói díjakat számoljanak fel. Ennélfogva szabályozásra van szükség, hogy biztosítva legyen a magas szintű ellátásbiztonság, a hálózatüzemeltetők számára pedig a megfelelő ellentételezés, amely lehetővé teszi a szükséges infrastrukturális beruházásokat, ugyanakkor előmozdítja az energiarendszer egészének környezeti fenntarthatóságát. Emellett a szabályozásnak védenie kell a rendszerhasználókat a túl magas díjaktól, valamint biztosítania kell a hálózatüzemeltetők tevékenységeinek költséghatékonyságát, ekképpen biztosítva a megfizethetőséget, amint azt nemrég az Európai Számvevőszék is leszögezte ([4]).

3.10. Ha a hidrogénhálózatokat a jövőben olyan vállalkozások üzemeltetik, amelyek már üzemeltetnek gázhálózatokat, ez szinergiákat kínálhat, amelyek előnyökkel járnak, ha adott a know-how és megfelelően képzett munkavállalók állnak rendelkezésre. Ez azonban azt jelenti, hogy a meglévő munkavállalóknak megfelelő képzésben kell részesülniük, a munkaerőt pedig jó munkafeltételek biztosításával meg kell őrizni. A hálózatüzemeltetőkre nézve például kötelezővé kell tenni a szokásos kollektív szerződéseket (lásd a TEN/827. sz. véleményt). Ezenkívül a szakképzett munkaerő megtalálásához vonzó és magas színvonalú munkafeltételekre van szükség. Ez a nemek közötti egyenlőség javítását célzó intézkedések, valamint a biztonsággal és egészségvédelemmel kapcsolatos minőségbiztosítási intézkedések bevezetésével, munkaügyi szabályok érvényesítésével és munkavállalói tanácsok létrehozásával valósítható meg. Ennek fontos mozgatórugója az uniós szociális párbeszéd, amelynek megerősítésére a Val Duchesse-i nyilatkozat is törekszik. A szociális partnerségi fellépés erősíti a gazdaságot és a társadalmi kohéziót. Az EGSZB ezért hatékony és érdemi szociális párbeszédet szorgalmaz a gázágazatban mind európai, mind nemzeti szinten.

([4]) *Uniós gázellátás: beszivárgó gondok*; hírek az Európai Számvevőszék oldalán, 2024. június 24.

3.11. A szinergiák előnyei mellett azonban e kettős működés kereszttámogatáshoz vezethet, amelynek keretében a működési és karbantartási költségeket gázhálózati finanszírozás útján keresztfinanszírozzák. A háromoldalú egyeztetés keretében létrejött, a belső gázpiacról szóló rendelettervezet bizonyos körülmények között lehetővé tenné az ilyen kereszttámogatást. Ez problematikus, mivel a hidrogéninfrastruktúra felhasználói csoportjai különböznek a gázinfrastruktúra felhasználói csoportjaitól: a kisebb vállalkozások és háztartások a jövőben nem fognak hidrogént használni, de kereszttámogatás esetén hozzájárulnának a hidrogéninfrastruktúra költségeihez. Az elkövetkező években a gázhálózat-használók mindenképpen a hálózati díjak emelkedésével fognak szembesülni, mivel a gázhálózatok leépítése és a gáz fokozatos kivezetése azt jelenti, hogy a gázhálózat-infrastruktúra költségeit egyre kevesebb felhasználónak kell majd viselnie. Ez a tendencia – amely fogyasztóvédelmi szempontból is aggasztó – különösen a kilépési korlátokkal szembesülő felhasználók (pl. bérlők vagy alacsony jövedelmű háztartások, akik/amelyek nem engedhetik meg maguknak fűtési rendszerük cseréjét) számára jelent problémát. Ezért fontos, hogy a lehető legszélesebb körben alkalmazzák a „felhasználó fizet” elvet, ennélfogva pedig biztosítsák, hogy a hidrogéninfrastruktúrát elsősorban ezen infrastruktúra használói finanszírozzák. Ez megköveteli a befektetett eszközök szigorú szabályozási elkülönítését.

3.12. A „felhasználó fizet” elv egyúttal azt is jelenti, hogy az infrastruktúrát nemcsak a fogyasztóknak, hanem a hálózatba betáplálóknak is finanszírozniuk kell, mivel a hidrogén bevezetésének jelenlegi szakaszában egyértelmű, hogy a hidrogénszállítók és a hidrogénfogyasztók egyaránt függnek az infrastruktúrától. Az EGSZB úgy véli, hogy a villamosenergia-hálózati költségeknek a szolgáltatók és fogyasztók között Unió-szerte megfigyelhető nagyon egyenlőtlen elosztását negatív példának kell tekinteni, miként arra a TEN/823. és a TEN/827. sz. véleményében is rámutatott. Ezért az egyensúlyra tekintettel a hálózathasználati díjakat nemcsak az eladásra, hanem a betáplálásra is alkalmazni kell, ami összhangban van a „felhasználó fizet” elvvel.

3.13. Az adóbevételekből származó (részleges) kezdeti finanszírozás – különösen a hidrogéninfrastruktúra kiépítésének korai szakaszában – szintén egy holisztikus megoldás részét képezheti, és segíthet a hálózati költségek időbeli elosztásában. Az ilyen támogatás a hidrogéninfrastruktúra bővítéséhez fűződő általános gazdasági érdeket tükrözheti. Fontos azonban, hogy az ilyen finanszírozás megfelelő szintű legyen, költség-haszon megfontolásokon alapuljon, és a „felhasználó fizet” elv nagymértékben érvényesüljön. Kerülni kell az olyan pénzügyi eszközöket, amelyek ahhoz vezetnek, hogy a közszektor túlzott kockázatokat visel, a gázhálózati infrastruktúra használatából származó nyereséget ellenben privatizálják. A közfinanszírozásnak a beruházások megfelelő megtérülésével kell járnia a közigazgatási szervek számára.

3.14. Az energetikai átállást – beleértve a hidrogénágazatban szükséges beruházásokat is – lelassítják a magasabb kamatlábak miatti meredeken megnövekedett tőkeköltségek. Az Európai Központi Banknak (EKB) lehetősége van itt beavatkozni, mivel az EKB megbízatásába illeszkedik az energetikai átállás támogatása az euroövezetben és az egész EU-ban. Egy környezetbarát differenciált hitelezési rendszer révén az EKB potenciálisan hatékony eszközzel rendelkezik mind az energetikai átállás előmozdítására, mind pedig az árstabilitás elsődleges célkitűzésének elérésére. Ez az eszköz a korábbi sikeres célzott hosszabb lejáratú refinanszírozási művelet (TLTRO) környezetbarátabb változata formájában valósulhat meg ([5]), amint azt a pénzügyi rendszer környezetbarátabbá tételét célzó hálózat (NGFS) központi bankjai javasolták, és az EKB stratégiai felülvizsgálata során fontolóra vették. Ez az eszköz lehetővé teszi, hogy az EKB a hitelezés fő európai csatornájaként vonzó feltételek mellett hosszú távú finanszírozást kínáljon a bankoknak, és ezáltal ösztönzi a reálgazdaságnak nyújtott banki hitelezést. Az EGSZB ezért szorgalmazza, hogy az EKB-n belül tegyenek erőfeszítéseket annak érdekében, hogy az árstabilitás elsődleges célkitűzésének sérelme nélkül kidolgozzanak egy zöld TLTRO-eszközt az energetikai átállás támogatására.

3.15. Tekintettel arra, hogy a hidrogénhálózatok szabályozása és finanszírozása újraelosztási és makroökonómiai szempontból jelentős hatással bír, az érintett érdekelt feleket be kell vonni az e rendelet és finanszírozás meghatározására irányuló demokratikus folyamatba. Mivel a gázhálózatokat gyakran hidrogénhálózatokká alakítják át, feltétlenül be kell vonni a gázhálózat-használók képviselőit, például a szociális partnereket. Kritikusan kell szemlélni, hogy nagyobb hangsúlyt helyeznek a belső gázpiaci csomag keretében tárgyalt üzemi és kereskedelmi szabályzatokra, mivel nem vonják be kellőképpen az érintett érdekelt feleket, valamint túl nagy döntéshozatali hatáskört biztosítanak a hálózatüzemeltetőknek és az Európai Bizottságnak. A földgázágazatban jelenleg alkalmazott eljárást a hidrogénágazatban is biztosítani kell. Ez úgy érhető el, ha a nemzeti energiaszabályozó hatóságokat felhatalmazzák arra, hogy felügyeljék a kialakulóban lévő hidrogénpiacot és felülvizsgálják a hidrogéndíjakat a végső fogyasztók érdekeinek szemszögéből.

([5]) *Targeting a sustainable recovery with Green TLTROs: Green, Targeted and Long-Term Refinancing Operations*, Jens van ‘t Klooster és Rens van Tilburg, Positive Money Europe & Sustainable Finance Lab, 2020. szeptember.

3.16. Az EGSZB fontosnak tartja, hogy a hidrogéninfrastruktúra fejlesztésével járó pénzügyi terhek regionális szinten egyensúlyban legyenek. Ezért először is fontos, hogy a tranzitügynökök megfelelő részt vállaljanak a csővezeték-infrastruktúra költségeiből. Emellett a közös európai érdeket szolgáló csővezetékeket is – legalább részben – közös pénzügyi erőforrásokból kell finanszírozni. A támogatást, mint a közös érdekű projektek listáján keresztül jelenleg nyújtott támogatást ezért ki kell terjeszteni. Ezenkívül a finanszírozást már a projektfejlesztés korai szakaszában rendelkezésre kell bocsátani annak érdekében, hogy nagyobb eséllyel lehessen növelni a piaci alapú finanszírozást. E tekintetben tiszteletben kell tartani bizonyos szociális-ökológiai feltételeket. A fenntarthatósági kritériumoknak való megfelelés szükségessége mellett az EGSZB utal a 3.9. pontban tett észrevételekre is.

Kelt Brüsszelben, 2024. szeptember 18-án.

*az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság*
*elnöke*
Oliver RÖPKE